دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری
راهبردهای کارآفرینی در کشاورزی

عوامل مؤثر بر توانمندی شغلی زنان روستایی (مطالعه موردی: شهرستان ایلام)

طیبه صیده[۱]، رویا اشراقی سامانی[۲] و علیرضا پورسعید[۳]

۱ و ۳- دانشجوی کارشناسی ارشد و دانشیار، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ایلام
۲- استادیار اقتصاد کشاورزی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ایلام، (نویسنده مسوول: r_eshraghi_s@yahoo.com)
تاریخ دریافت: ۹۴/۱۱/۱۱ تاریخ پذیرش: ۹۵/۲/۲۷

چکیده

هدف از انجام تحقیق حاضر بررسی عوامل تأثیرگذار بر توانمندی شغلی زنان روستایی شهرستان ایلام می‌باشد. جامعه آماری تحقیق شامل زنان شاغل روستایی شهرستان ایلام (N =۱۰۸۸) می‌باشد که با استفاده از فرمول کوکران ۳۲۳ نفر با روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای با انتساب متناسب به عنوان نمونه تعیین شدند. نمونه‌گیری به صورت تصادفی طبقه‌ای با انتساب متناسب انجام شد. روایی محتوایی و ظاهری پرسشنامه توسط اساتید صاحب نظر تأیید و پایایی آن با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ (α =۹۱/۳) تأیید شد. تجزیه و تحلیل اطلاعات در دو بخش آمار توصیفی و استنباطی با استفاده از نرم‌افزار SSPS، انجام آزمون‌های همبستگی و تحلیل رگرسیون به شیوه گام به گام صورت گرفت. نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد متغیرهای موانع شغلی، ویژگی‌های روانشناختی، وضعیت اقتصادی، عوامل آموزشی، حمایت خانواده، سطح تحصیلات، نوع فعالیت اقتصادی و موقعیت اجتماعی بر توانمندی شغلی زنان روستایی شهرستان ایلام تأثیرگذار بوده و ۸۰/۷ درصد از تغییرات این متغیر را تبیین می‌کنند. از میان متغیرهای مدل، متغیرموانع شغلی نسبت به سایر متغیرها بیش‌ترین سهم را در تبیین متغیر وابسته توانمندی شغلی دارد.

واژه‌های کلیدی: توانمندی شغلی، زنان روستایی،توسعه روستایی، موانع شغلی، شهرستان ایلام

مقدمه

زنان یکی از مهم‌ترین گروه‌های اجتماعی مؤثر در فرآیند توسعه به شمار می‌آیند (۲۴). تحقیقات در مورد زنان شاغل (به ویژه در بخش غیررسمی اقتصاد)، در شهر و روستا باعث شد که اهمیت انواع فعالیت‌های تولیدی زنان در اقتصاد جهان سوم روشن شود. اما در مورد زنان روستایی این موضوع اهمیتی دو چندان می‌یابد، زیرا زن بودن در دنیای امروز به خودی خود احتمال بودن در دایره فقر را افزایش می‌دهد (۴). امروزه تغییرات ساختاری جامعه و تحولات زندگی خانوادگی، موجب شده است زنان خانه‌دار با وجود داشتن فعالیت‌های روزمره، رغبت بیش‌تری به کار خارج از منزل نشان دهند. اشتغال زنان گذشته از بهبود وضعیت و آثار مثبت مادی و معنوی برای خود آنان از طریق کسب درآمد، ایجاد استقلال، افزایش اعتبار اجتماعی و عزت نفس، موجب بهبود وضعیت خانوادگی و فرزندان آنان نیز خواهد شد. برخورداری از توانمندی شغلی و مشارکت زنان در عرصه اقتصادی، نقش آنها را در تصمیم‌گیری های فردی، خانوادگی و اجتماعی افزایش می‌دهد. مهم‌ترین مزیت این نوع توانمندسازی، بهبود وضعیت اقتصادی خانواده و رهایی از فقر می‌باشد. زنان هم‌اکنون پا به پای مردان در کلیه امور روستا مشارکت دارند و حتی در مواردی دیده شده که برنامه‌ریزی‌هایی در رابطه با ارائه نوع خدمات توسط زنان در روستاها انجام می‌گیرد. می‌توان گفت که زنان در روستاهای کنونی از آزادی عمل بهتری برخوردار هستند و امور روستا را اکنون با مدیریت انجام می‌دهند، نه به مانند گذشته از روی اجبار و وظیفه. دیگر به زن‌ها به صورت دریافت‌کنندگان منفعل کمک، برای ارتقای رفاه‌شان نگریسته نمی‌شود، بلکه به آنها به صورت ترویج‌کنندگان پویای دگرگونی‌های اجتماعی که می‌توانند زندگی زنان و مردان هر دو را متحول سازند، نگریسته می‌شود (۳).

از دیدگاه آگبومه (۲۳) توانمندسازی زنان فرآیند پویایی است که طی آن زنان سعی می‌کنند تا ساختارهایی را که آنها را در حاشیه نگاه می‌دارد، دگرگون سازند. در واقع توانمندسازی یک زن به این مفهوم است که او برای انجام برخی کارها، توانایی جمعی پیدا می‌کند و این امر به رفع تبعیض میان زنان و مردان منجر می‌شود یا در مقابله با تبعیض‌های جنسیتی در جامعه مؤثر واقع می‌شود (۲۲). توانمندی، توان بالقوه یا بالفعل یک فرد است، برای اینکه از عهده انجام دادن یک فعالیت ذهنی یا جسمی برآید (۱۴). به اعتقاد اورتوم (۱۸) توانمندی شغلی شامل مجموعه‌ای از مهارت‌های اصلی قابل انتقال است که دانش، نگرش و مهارت فنی مورد نیاز محیط کار را در بر می‌گیرد و برای موفقیت شغلی در همه سطوح کاری ضروری است. استاندارد توانمندی‌های حرفه‌ای و شغلی کارکنان در

[Downloaded from jea.sanru.ac.ir on 2024-03-29]
[DOI: 10.18869/acadpub.jea.2.4.21]

چارچوب برنامه‌ریزی دانشگاه میشیگان شامل مهارت‌های کاربردی، حل مسئله، کیفیت‌های فردی، مهارت‌های سازمانی و کارگروهی است (۱۳).

در رابطه با توانمندی شغلی و توانمندسازی زنان روستایی پژوهش‌های مختلفی توسط پژوهش‌گران داخلی و خارجی انجام شده است که در زیر به برخی از آنها اشاره می‌کنیم: قدیری معصوم و همکاران (۱۹) در پژوهش خود بیان کردند بیش‌ترین سطح توانمندی زنان در بین بخش‌های اقتصادی مربوط به فعالیت‌های کشاورزی است که با متغیرهای سن و درآمد دارای رابطه معنی‌دار و مستقیم است. هم‌چنین مشخص شد زنانی که از ویژگی‌های مربوط به توانمندسازی در سطح بالاتری برخوردار هستند، توانمندی بیش‌تری در ایجاد درآمد خواهند داشت. موسوی مطلوب و علی‌بیگی (۱۵) اذعان داشتندکه ایجاد حس اعتماد به نفس، برگزاری دوره‌های آموزشی و ارائه اعتبار درارتباط با مشاغل زنان می‌تواند بر توانمندسازی زنان بر معیشت پایدار خانوار روستایی مفید واقع شود. موسوی مطلوب و رستمی (۱۶) بیان داشتند که افزایش مشارکت اقتصادی زنان روستایی موجب افزایش میزان تصمیم‌گیری آنها خواهد شد. هم‌چنین بین مشارکت اقتصادی زنان روستایی و افزایش انتظارات آنان از مشارکت رابطه معنی‌داری وجود ندارد. کلانتری و همکاران (۱۱) در پژوهش خود به این نتیجه دست یافتند که سه عامل مشارکت اقتصادی، انسجام خانوادگی و آگاهی اجتماعی موجب تسهیل توانمندسازی زنان می‌شود و چهار مؤلفه فردی روانشناختی، مشارکت اقتصادی، زیرساختاری و اجتماعی نهادی جزء مهم‌ترین موانع توانمندسازی اقتصادی زنان می‌باشند.

هوکیو و آیتو هارا (۱۰) در پژوهش خود نتیجه گرفتند که متغیرهای میزان درآمد، میزان آموزش، مهارت‌ها و مشارکت نهادی زنان نقش اساسی را در افزایش مشارکت آنها در فعالیت‌های اقتصادی دارند. گورما (۹) در تحقیق خود به این نتیجه رسید که عوامل جمعیت‌شناختی از مهم‌ترین عوامل مؤثر بر مشارکت اقتصادی زنان است. نتایج این تحقیق نشان داد که اولاً میزان مشارکت زنان دراروپای غربی در سطح بالایی بوده است و فعالیت اقتصادی زنان مجرد به حداکثر پتانسیل‌شان خیلی نزدیک است و زنان میانسال و زنان ازدواج کرده هم سطح بالایی از مشارکت داشتند. نکته مهم در این تحقیق وجود داشت این است که در مناطق شهری فرزندان کوچک، تأثیر منفی بر مشارکت اقتصادی زنان داشتند ولی در مناطق روستایی این مسئله تأثیری بر مشارکت زنان نداشته است. چانت (۴) در پژوهش خود بیان کردزنان بیش‌تر از مردان دچار بیکاری هستند و آن دسته از اعضای خانواده‌اند که کار انجام می‌دهند و به خاطر کار در مزارع دستمزدی دریافت نمی‌کنند. وی اقدام اساسی در این وضعیت را افزایش اختیارات زنان روستایی می‌داند تا بر منابع و تصمیماتی که بر زندگی‌شان تأثیرگذار است، احاطه داشته باشند. هم‌چنین نتایج نشان داد که اختیار دادن به زنان و سرمایه اجتماعی دو مقولهٔ جدا از هم هستند که رابطه بسیار نزدیکی با هم دارند. بر اساس آخرین آمار منتشر شده توسط مرکز آمار ایران جمعیت زنان روستایی شهرستان ایلام ۱۷۲۵۰ نفر بوده که ۱۰۸۸ نفر آنان شاغل می‌باشند و بیشترین فعالیت آنان مربوط به بخش کشاورزی می‌باشد (۲۱). با توجه به نقش توانمندی شغلی زنان روستایی در توسعه روستا، کاهش بیکاری فصلی، جلوگیری از مهاجرت به شهرها، و بهبود وضعیت فردی و خانوادگی آنها تحقیق حاضر در نظر دارد عوامل مؤثر بر توانمندی شغلی زنان روستایی شهرستان ایلام را مورد بررسی قرار دهد.

مواد و روش‌ها

نوع تحقیق حاضر کاربردی از نوع توصیفی، همبستگی می‌باشد. جامعه آماری تحقیق شامل زنان شاغل روستایی شهرستان ایلام به تعداد ۱۰۸۸ نفر است (۲۱). حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران ۳۲۳ نفر به دست آمد (رابطه ۱).

$$n=\frac{NZ^2Pq}{Nd^2+Z^2Pq}=\frac{۱۰۸۸\times(۱/۹۶)^۲\times۰/۵\times۰/۵}{۱۰۸۸\times(۰/۰۵)^۲+(۱/۹۶)^۲\times۰/۵\times۰/۵}=۳۲۳/۱۶ \quad (۱)$$

روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای با انتساب متناسب می‌باشد. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه بوده که سنجش روایی ظاهری و محتوایی آن توسط اساتید صاحب‌نظر دانشکده کشاورزی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ایلام تأیید شد. برای سنجش پایایی ابزار گردآوری اطلاعات از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد که مقدار ضریب به دست آمده ۹۱/۳درصد می‌باشد که نشان‌دهنده قابلیت اعتماد ابزار تحقیق بوده است. تحلیل رگرسیون چندگانه به روش گام به با استفاده از نرم‌افزار SPSS برآورد شد (رابطه ۲):

$$y=\alpha+\sum\beta x_i \qquad (i=1, 2, \ldots, 8) \qquad (۲)$$

که در رابطه فوق Y: متغیر وابسته توانمندی شغلی، α: عرض از مبدأ، β: پارامترمتغیرهای مستقل شامل موانع شغلی و x_i: ویژگی‌های روانشناختی، وضعیت اقتصادی، عوامل آموزشی، حمایت خانواده، سطح تحصیلات، نوع فعالیت اقتصادی و موقعیت اجتماعی می‌باشند.

[Downloaded from jea.sanru.ac.ir on 2024-03-29]

[DOI: 10.18869/acadpub.jea.2.4.21]

نتایج و بحث

مطالعه ویژگی‌های جمعیت‌شناختی افراد مورد مطالعه نشان داد که طیف سنی نمونه آماری را افراد ۱۸ تا ۶۰ سال تشکیل داده‌اند که ۲۵/۷ درصد آنها در رده سنی ۳۰ تا کم‌تر از ۴۰ سال قرار دارند. سطح تحصیلات ۳۳/۵ درصد آنها زیر دیپلم می‌باشد. بیش‌ترین فعالیت اقتصادی آنها مربوط به زراعت (۳۵/۶) می‌باشد (جدول ۱).

جدول ۱- توزیع فراوانی افراد نمونه مورد مطالعه برحسب ویژگی‌های فردی

متغیر	گروه	فراوانی	درصد
سن	کمتر از ۳۰ سال	۸۲	۲۵/۴
	۳۰تا کمتر از ۴۰ سال	۸۳	۲۵/۷
	۴۰تا کمتر از ۵۰ سال	۸۲	۲۵/۴
	۵۰ سال و بالاتر	۷۶	۲۳/۵
سطح تحصیلات	بیسواد	۶۸	۱۹/۵
	زیر دیپلم	۱۱۷	۳۳/۵
	دیپلم	۷۹	۲۲/۶
	کاردانی	۱۴	۴
	کارشناسی و بالاتر	۴۵	۱۲/۹
نوع فعالیت اقتصادی	زراعت	۱۱۵	۳۵/۶
	پرورش دام و طیور	۶۷	۲۰/۷
	صنایع دستی	۳۹	۱۲
	باغداری	۴۱	۱۲/۷
	خیاطی	۱۰	۳/۱
	آرایشگری	۱۰	۳/۱
	کارمند	۱۷	۵/۳
	سایر (مغازه‌داری، مربی مهد کودک و ...)	۲۴	۷/۵

نتیجه بررسی گویه‌های مربوط به ویژگی‌های روانشناختی گویای آن است که ویژگی‌های روانشناختی پاسخ‌گویان با توجه به ضریب تغییرات (۰/۱۴) "استقلال در امور شخصی" در بالاترین سطح اهمیت و "ایستادگی در برابر مشکلات" با بیش‌ترین ضریب تغییرات (۰/۲۲) در پایین‌ترین سطح اهمیت در بین گویه‌های مربوطه می‌باشند (جدول ۲).

جدول ۲- توزیع فراوانی گویه‌های مرتبط با ویژگی‌های روانشناختی

گویه‌ها	میانگین رتبه‌ای	انحراف معیار	رتبه
استقلال در امور شخصی	۴/۱۷	۰/۶۸	۱
مسئولیت‌پذیری	۴/۵	۰/۷۸	۲
اعتماد به نفس	۴/۳۸	۰/۸۰	۳
قدرت تصمیم‌گیری	۴/۸	۰/۹۱	۴
احساس مفید بودن	۴/۲۱	۰/۹۲	۵
ایستادگی در برابر مشکلات	۴/۱۴	۰/۹۳	۶

بررسی گویه‌های مربوط به موقعیت اجتماعی پاسخ‌گویان نشان می‌دهد با توجه به ضریب تغییرات (۰/۱۳) از لحاظ شرکت در انتخابات (شوراها، مجلس، ریاست جمهوری و ...) در بالاترین سطح اهمیت و شرکت در کارهای عام‌المنفعه با بیش‌ترین ضریب تغییرات (۰/۲۹) در پایین‌ترین سطح اهمیت در بین گویه‌های مربوطه قرار گرفته‌اند (جدول ۳).

جدول ۳- توزیع فراوانی گویه‌های مربوط به موقعیت اجتماعی

گویه‌ها	میانگین رتبه‌ای	انحراف معیار	رتبه
شرکت در انتخابات(شوراها، مجلس، ریاست جمهوری و ...)	۴/۶۸	۰/۶۱	۱
توان دفاع از حقوق خود در اجتماع	۴/۵۹	۰/۶۹	۲
حضور در مراسمات مذهبی، خانوادگی و اجتماعی	۴/۵	۰/۷۳	۳
مشورت و استفاده از نظر سایرین در انجام کارها	۴/۴	۰/۸۱	۴
شرکت در کارهای عام‌المنفعه و هم‌یارانه	۳/۹۵	۱/۱۵	۵

[Downloaded from jea.sanru.ac.ir on 2024-03-29]

[DOI: 10.18869/acadpub.jea.2.4.21]

بررسی گویه‌های مربوط بـه شـرایط فرهنگـی گویـای آن است که "ارزش و اعتبار فعالیت‌های اقتصـادی زنـان در جامعه" با ضـریب تغییـرات (۰/۲۰) در بـالاترین سـطح اهمیت و "حاکم بودن نظام مردسـالاری و پدرسـالاری" با ضریب تغییرات (۰/۵۲) در پایین‌تـرین سـطح اهمیـت نسبت به سایر گویه‌های مربوطه قرار دارند (جدول ۴).

جدول ۴- توزیع فراوانی گویه‌های مربوط به شرایط فرهنگی

گویه‌ها	میانگین رتبه‌ای	انحراف معیار	رتبه
ارزش و اعتبار فعالیت‌های اقتصادی زنان در جامعه	۴/۲۴	۰/۸۶	۱
نگرش روستاییان نسبت به اشتغال زنان	۳/۹۷	۰/۸۸	۲
اثرگذاری زنان بر رویدادها و امورات روستا	۳/۷۴	۱/۰۸	۳
حاکم بودن نظام مردسالاری و پدرسالاری	۲/۱۳	۱/۱۲	۴

بررسی ضریب تغییرات گویـه‌هـای مربـوط بـه وضـعیت اقتصادی گویای آن اسـت کـه سـطح درآمـد ماهانـه بـا ضـریب تغییـرات (۰/۳۰) در بـالاترین سـطح اهمیـت و امکان پس‌انداز با ضریب تغییرات (۰/۶۰) در پایین‌تـرین سطح اهمیـت در بـین گویـه‌هـای مربوطـه قـرار دارنـد (جدول ۵).

جدول ۵- توزیع فراوانی گویه‌های مرتبط با وضعیت اقتصادی

گویه‌ها	میانگین رتبه‌ای	انحراف معیار	رتبه
سطح درآمد ماهیانه	۴	۱/۲	۱
توان تامین نیازهای مالی خانواده در صورت نیاز	۱/۶۰	۰/۷۵	۲
امکان پس انداز	۲/۲	۱/۳۲	۳

رتبه‌بندی گویه‌های مربوط به حمایت خانواده گویای آن است که حمایت خـانواده پاسـخ‌گویـان بـا توجـه بـه ضریب تغییرات از نظر "میزان همکاری اعضـای خـانواده بـا شـما در انجـام امـور داخـل منـزل" بـا ضـریب تغییـرات (۰/۱۹) در بـالاترین سـطح اهمیـت و"میـزان حمایت مالی سرپرست خانوار از شما در صورت نیاز" بـا ضریب تغییرات (۰/۶۰) در پایین‌ترین سـطح اهمیـت در بین گویه‌های مربوطه قرار دارند (جدول ۶).

جدول ۶- توزیع فراوانی گویه‌های مرتبط با حمایت خانواده

گویه‌ها	میانگین رتبه‌ای	انحراف معیار	رتبه
میزان همکاری اعضای خانواده با شما در انجام امور داخل منزل	۴/۸۰	۰/۹۱	۱
میزان حمایت فکری و روحی اعضای خانواده از شما	۴/۲۴	۰/۸۶	۲
میزان اثرگذاری نظر شما در تصمیمات خانوادگی	۴/۲۷	۰/۸۹	۳
میزان موافقت سرپرست خانوار با فعالیت اقتصادی شما	۳/۹۷	۰/۸۸	۴
میزان حمایت مالی سرپرست خانوار از شما در صورت نیاز	۲/۲۰	۱/۳۲	۵

در بین گویه‌های مربـوط بـه وضـعیت آموزشـی، بـا توجه به ضـریب تغییـرات، "میـزان اسـتفاده از فنـون و شیوه‌های جدید و به روز در دوره‌هـای آموزشـی برگـزار شـده"بـا ضـریب تغییـرات (۰/۱۳) در بـالاترین سـطح اهمیت و"میزان تلفیق علم و عمل" با ضـریب تغییـرات (۰/۴۰) در پایین‌ترین سطح اهمیت در بـین گویـه‌هـای مربوطه قرار دارند (جدول ۷).

جدول ۷- توزیع فراوانی گویه‌های مرتبط با وضعیت آموزشی

گویه‌ها	میانگین رتبه‌ای	انحراف معیار	رتبه
میزان استفاده از فنون و شیوه‌های جدید و به روز در دوره‌های آموزشی برگزار شده	۴/۷۳	۰/۶۴	۱
استقبال زنان روستایی از دوره‌های آموزشی برگزار شده	۴/۶۱	۰/۸۱	۲
توانمندی مربیان آموزشی	۴/۱۷	۱/۰۳	۴
تناسب محتوای دوره‌های آموزشی با نیازهای فراگیران	۴/۱۱	۱/۰۶	۵
میزان تلفیق علم و عمل	۲/۹۰	۱/۱۶	۶

[Downloaded from jea.sanru.ac.ir on 2024-03-29]

[DOI: 10.18869/acadpub.jea.2.4.21]

در بین گویه‌های مربوط به موانع فردی و ذهنی، با توجه به ضریب تغییرات، اعتقاد به تقدیر و سرنوشت با ضریب تغییرات (۰/۴۳) در بالاترین سطح اهمیت و اهمیت نگرش مردم نسبت به فعالیت‌ها با ضریب تغییرات (۰/۵۶) در پایین‌ترین سطح اهمیت در بین گویه‌های مربوطه قرار دارند و در بین گویه‌های مربوط به موانع فرهنگی، اجتماعی و رفاهی، با توجه به ضریب تغییرات (۰/۱۶) کاهش حضور زن در خانه به علت افزایش حضور در اجتماع در بالاترین سطح اهمیت و میل مردان به فعالیت کم‌تر زنان در خارج از منزل با ضریب تغییرات (۰/۵۲) در پایین‌ترین سطح اهمیت در بین گویه‌های مربوطه قرار داشت. بین گویه‌های مربوط به موانع اقتصادی، پایین بودن سطح درآمد با ضریب تغییرات (۰/۵۱) در بالاترین سطح اهمیت و کمبود سرمایه جهت ارتقای سطح فعالیت‌ها و بهبود کیفیت محصولات با ضریب تغییرات (۰/۶۴) در پایین‌ترین سطح اهمیت در بین گویه‌های مربوطه قرار دارند. در بین گویه‌های مربوط به موانع آموزشی با توجه به ضریب تغییرات، برگزاری کلاس‌های آموزشی در زمان و مکان نامناسب با ضریب تغییرات (۰/۱۷) در بالاترین سطح اهمیت و کمبود امکانات لازم در روستاها جهت فراگیری کامل، حرفه‌ای و جدید با ضریب تغییرات (۰/۳۱) در پایین‌ترین سطح اهمیت در بین گویه‌های مربوطه قرار دارند. بین گویه‌های مربوط به موانع خانوادگی با توجه به ضریب تغییرات، عدم اجازه همسر جهت فعالیت زن در خارج از منزل با ضریب تغییرات (۰/۱۴) در بالاترین سطح اهمیت و عدم همکاری اعضای خانواده جهت انجام امور داخل منزل با ضریب تغییرات (۰/۲۲) در پایین‌ترین سطح اهمیت در بین گویه‌های مربوطه قرار دارند (جدول ۸).

جدول ۸- توزیع فراوانی گویه‌های مرتبط با موانع شغلی

	گویه‌ها	میانگین رتبه‌ای	انحراف معیار	رتبه
موانع فردی و ذهنی	اعتقاد به تقدیر و سرنوشت	۱/۲۳	۰/۵۴	۱
	تعدد نقش‌های داخل و خارج از منزل	۱/۳۸	۰/۶۷	۲
	پایین بودن سطح تحصیلات	۲/۵۴	۱/۲۶	۳
	اهمیت نگرش مردم نسبت به فعالیت‌ها	۱/۸۳	۱/۰۳	۴
موانع فرهنگی، اجتماعی	کاهش حضور زن در خانه به علت افزایش حضور در اجتماع	۴/۵۰	۰/۷۳	۱
	اعتقاد به کسب اجازه از همسر برای حضور زنان در اجتماع			۲
	تغییر در ویژگی‌های زنانه	۲/۳۶	۱/۱۲	۳
	استفاده کمتر از نیروی کار زنان در اداره روستا	۲/۲۶	۱/۰۸	۴
	عدم وجود شرایط لازم جهت جذب نیروی کار تحصیل کرده زن متناسب با رشته تحصیلی در روستاها	۱/۸۲	۰/۹۱	۵
	میل مردان به فعالیت کمتر زنان در خارج از منزل	۲/۱۳	۱/۱۲	۶
موانع اقتصادی	پایین بودن سطح درآمد	۱/۹۵	۰/۹۹	۱
	دشواری دسترسی به تسهیلات بانکی کم بهره	۲/۲	۱/۳۲	۲
	کمبود سرمایه جهت ارتقای سطح فعالیت‌ها و بهبود کیفیت محصولات	۲/۱۲	۱/۳۵	۳
موانع آموزشی	برگزاری کلاس‌های آموزشی در مکان و زمان نامناسب	۴/۴۰	۰/۷۶	۱
	عدم تطابق کلاس‌های آموزشی با علایق و استعدادهای زنان	۴/۱۱	۱/۰۶	۲
	تنوع کم مهارت‌های آموزش داده شده	۳/۸۳	۱/۰۷	۳
	کمبود امکانات لازم در روستاها جهت فراگیری کامل، حرفه‌ای و جدید	۳/۶۳	۱/۱۲	۴
موانع خانوادگی	عدم اجازه همسر جهت فعالیت زن در خارج از منزل	۴/۷۰	۰/۶۸	۱
	اجبار همسر به تبعیت زن از خواسته‌های او	۴/۳۹	۰/۸۲	۲
	وجود فرزندان خردسال در منزل و نیاز به نگهداری از آنها	۴/۲۷	۰/۸۹	۳
	عدم همکاری اعضای خانواده جهت انجام امور داخل منزل	۴/۱۸	۰/۹۱	۴

رتبه‌بندی مولفه‌های توانمندی شغلی

توانمندی شغلی پاسخ‌گویان از لحاظ مهارت‌های ارتباطی و کارگروهی با توجه به ضرایب تغییرات، انعکاس واقعیات در ارائه بازخورد در زمینهٔ مسائل محیط کار با کم‌ترین ضریب تغییرات (۰/۱۱) در بالاترین سطح اهمیت و بهره‌گیری از ایده‌های سرپرستان و همکاران برای دست‌یابی به راه‌حل مناسب در مشکلات کاری با بیش‌ترین ضریب تغییرات (۰/۲۵) در پایین‌ترین سطح اهمیت در میان گویه‌های مربوطه قرار دارند. از لحاظ مهارت‌های خلاقیت و حل مسئله، ضرایب تغییرات گویای آن است که حل مسائل کاری با گردآوری و تحلیل اطلاعات و مستندات منطقی با کم‌ترین ضریب تغییرات (۰/۱۴) در بالاترین سطح اهمیت و پیشنهاد شیوه‌های جدید و مؤثر برای انجام دادن وظایف شغلی تکراری با بیش‌ترین ضریب تغییرات (۰/۲۷) در پایین‌ترین سطح اهمیت در بین گویه‌های مربوطه قرار دارند. هم‌چنین توانمندی شغلی پاسخ‌گویان از لحاظ تعهد و احساس مسئولیت با توجه به ضرایب تغییرات،

[Downloaded from jea.sanru.ac.ir on 2024-03-29]

[DOI: 10.18869/acadpub.jea.2.4.21]

گویه‌های حضور به موقع در محیط کار با کم‌ترین ضریب تغییرات (۰/۰۹) در بالاترین سطح اهمیت و شرکت فعال در دوره‌های آموزشی به منظور افزایش مهارت‌های حرفه‌ای با بیش‌ترین ضریب تغییرات (۰/۴۴) در پایین‌ترین سطح اهمیت در بین گویه‌های مربوطه قرار دارند. از لحاظ اطلاعات و دانش تخصصی، ضرایب تغییرات گویای آن است که شناخت نسبت به ابزارآلات و تجهیزات مرتبط با فعالیت با کم‌ترین ضریب تغییرات (۰/۰۹) در بالاترین سطح اهمیت و اطلاعات در زمینه کیفیت و استانداردهای فعالیت در زمینه شغل با بیش‌ترین ضریب تغییرات (۰/۲۹) در پایین‌ترین سطح اهمیت در بین گویه‌های مربوطه قرار دارند. همچنین توانمندی شغلی پاسخ‌گویان از لحاظ مهارت‌های فنی و کار عملی با توجه به ضرایب تغییرات گویای آن است که استفاده صحیح از ابزار و وسایل موجود در محیط کار با کم‌ترین ضریب تغییرات (۰/۰۷) در بالاترین سطح اهمیت و برخوداری از مهارت‌های استاندارد شغلی با بیش‌ترین ضریب تغییرات (۰/۲۸) در پایین‌ترین سطح اهمیت در بین گویه‌های مربوطه قرار دارند (جدول ۹).

جدول ۹- رتبه‌بندی گویه‌های مرتبط با هریک از ابعاد توانمندی شغلی

	گویه‌ها	میانگین رتبه‌ای	انحراف معیار	رتبه
مهارت‌های ارتباطی و کار گروهی	انعکاس واقعیات در ارائه بازخورد در زمینهٔ مسائل محیط کار	۴/۱۷	۰/۵۴	۱
	بیان شمرده و قابل درک نظرات خود در زمینه مسائل شغلی	۴/۶۱	۰/۷۰	۲
	واکنش همراه با تامل و تفکر، پس از شنیدن رهنمودها و راهکارهای مربوط به مسائل شغلی	۴/۵۶	۰/۷۴	۳
	علاقمند به ایجاد زمینهٔ مناسب برای انتقال اطلاعات و تجربیات خود به همکاران	۴/۳۸	۰/۷۸	۴
	از خود گذشتگی در رفع مشکلات به وجود آمده با همکاران	۴/۳۳	۰/۹۱	۵
	هماهنگی و یکپارچگی با سایر همکاران	۴/۲۴	۰/۹۶	۶
	بهره‌گیری از ایده‌های سرپرستان و همکاران برای دستیابی به راه حل مناسب در مشکلات کاری	۴/۱۷	۱/۰۳	۷
خلاقیت و حل مسئله	حل مسائل کاری با گردآوری و تحلیل اطلاعات و مستندات منطقی	۴/۶۲	۰/۶۷	۱
	بهره‌گیری از فرصت‌ها ، برای ایجاد تغییرات مثبت در شیوه‌های کاری	۴/۶۰	۰/۷۵	۲
	بررسی جنبه‌های متفاوت مسئله برای حل مشکلات کاری	۴/۵۸	۰/۷۱	۳
	ارائه راهکار مناسب جهت حل مسائل شغلی	۴/۵۳	۰/۸۱	۴
	علاقمند به آزمایش و کسب تجربه‌های جدید کاری	۴/۵۲	۰/۷۶	۵
	پیشنهاد شیوه‌های جدید و مؤثر برای انجام دادن وظایف شغلی تکراری	۴/۰۸	۱/۱۲	۶
تعهد و احساس مسئولیت	حضور به موقع در محیط کار	۴/۸۲	۰/۴۶	۱
	تلاش برای حفظ ارزش‌ها در محیط کاری	۴/۷۸	۰/۴۹	۲
	انجام وظایف محوله به نحو صحیح و بدون نیاز به نظارت توسط دیگران	۴/۶۱	۰/۸۱	۳
	علاقمند به افزایش دانش و مهارت‌های شغلی	۴/۵۸	۰/۸۲	۴
	نگرش مثبت نسبت به کار و احساس افتخار نسبت به شغل خود	۴/۴۰	۱/۰۰	۵
	شرکت فعال در دوره‌های آموزشی به منظور افزایش مهارت‌های حرفه‌ای	۲/۹۶	۱/۳۰	۶
اطلاعات و دانش تخصصی	شناخت نسبت به ابزارآلات و تجهیزات مرتبط با فعالیت	۴/۸۳	۰/۴۴	۱
	اطلاعات، آگاهی‌ها و دانش کلی در زمینهٔ شغل	۴/۴۸	۰/۷۸	۲
	تحقق یافتن اهداف شغلی به سبب دانش و آگاهی‌های مورد نیاز	۴/۲۸	۰/۹۵	۳
	نیاز به حضور در دوره‌های آموزشی برای ارتقای سطح دانش و آگاهی‌های تخصصی خود	۴/۱۱	۱/۰۶	۴
	اطلاعات در زمینهٔ کیفیت و استانداردهای فعالیت	۳/۸۴	۱/۱۳	۵
مهارت‌های فنی و کار عملی مهارت‌های فنی و عملی	استفاده صحیح از ابزار و وسایل موجود در محیط کار	۴/۸۶	۰/۳۶	۱
	برخوداری از مهارت‌های استاندارد شغلی	۴/۷۳	۰/۶۴	۲
	کاهش حوادث و سوانح در محیط کار	۴/۶۶	۱/۱۷	۳
	انجام وظایف شغلی در زمان کمتر و بهبود کیفیت کار	۴/۳۸	۰/۸۲	۴
	برخوداری از مهارت‌های استاندارد شغلی	۳/۸۳	۱/۰۷	۵
	استفاده صحیح از ابزار و وسایل موجود در محیط کار	۴/۸۶	۰/۳۶	۶

نتایج آزمون هم‌بستگی میان متغیر وابسته توانمندی شغلی و برخی از متغیرهای مستقل تحقیق در جدول ۱۰ آمده است. ضریب هم‌بستگی پیرسون نشان می‌دهد متغیرهای سن، وضعیت روحی، شرایط فرهنگی، اجتماعی، وضعیت اقتصادی، وضعیت آموزشی، حمایت خانواده و موانع شغلی با توانمندی شغلی رابطه معناداری دارند. هم‌چنین جهت آزمون هم‌بستگی میان متغیر وابسته توانمندی شغلی با سطح تحصیلات و نوع فعالیت اقتصادی از ضریب هم‌بستگی کروسکال والیس استفاده شد که نتایج آزمون نشان داد بین توانمندی شغلی زنان روستایی از نظر سطح تحصیلات و نوع فعالیت اقتصادی تفاوت معنی‌داری وجود دارد (جدول ۱۱).

[Downloaded from jea.sanru.ac.ir on 2024-03-29]

[DOI: 10.18869/acadpub.jea.2.4.21]

جدول ۱۰- نتایج هم‌بستگی متغیرهای تحقیق بر اساس ضریب هم‌بستگی پیرسون

متغیر مستقل	متغیر وابسته	r	sig
سن	توانمندی شغلی	-۰/۱۴۴**	۰/۰۱۰
وضعیت روحی		۰/۷۶۴**	۰/۰۰۰
شرایط فرهنگی ـ اجتماعی		۰/۵۳۲**	۰/۰۰۰
وضعیت اقتصادی		۰/۷۰۳**	۰/۰۰۰
وضعیت آموزشی		۰/۶۶۳**	۰/۰۰۰
حمایت خانواده		۰/۴۳۸**	۰/۰۰۰
موانع شغلی		-۰/۷۷۸**	۰/۰۰۰

سطوح معنی‌داری **: ۰/۰۱≥ sig و *: ۰/۰۵ ≥ sig

جدول ۱۱- نتایج هم‌بستگی متغیرهای تحقیق بر اساس ضریب هم‌بستگی کروسکال- والیس

متغیر اول	متغیر دوم		تعداد	میانگین	Chi-Square	sig
توانمندی شغلی	سطح تحصیلات خود	بیسواد	۶۸	۹۷/۵۰	۷۱/۱۶۱**	۰/۰۰۰
		زیر دیپلم	۱۱۷	۱۵۷/۶۷		
		دیپلم	۷۹	۱۷۶/۸۵		
		کاردانی	۱۴	۱۵۸/۰۷		
		کارشناسی و بالاتر	۴۵	۲۴۵/۸۹		
	نوع فعالیت اقتصادی	زراعت	۱۱۵	۱۶۰/۹۶	۱۴۵/۵۶۲**	۰/۰۰۰
		پرورش دام و طیور	۶۷	۱۶۳/۴۲		
		صنایع دستی	۳۹	۲۵۱/۵۸		
		باغداری	۴۱	۴۱/۲۸		
		خیاطی	۱۰	۱۲۸/۴۵		
		آرایشگری	۱۰	۱۰۶/۲۰		
		کارمند	۱۷	۲۹۶/۸۵		
		سایر	۲۴	۱۶۴/۷۱		

سطوح معنی‌داری **: ۰/۰۱≥ sig و *: ۰/۰۵ ≥ sig

به منظور بررسی عوامل مؤثر بر توانمندی شغلی زنان روستایی از تحلیل رگرسیون چندگانه به روش گام به گام استفاده شده است. بر اساس مدل رگرسیونی متغیرهای مستقل شامل: سن، سطح تحصیلات، نوع فعالیت اقتصادی، ویژگی‌های روانشناختی، شرایط فرهنگی، وضعیت اجتماعی، وضعیت اقتصادی، عوامل آموزشی، حمایت خانواده و موانع شغلی وارد مدل شدند. فرآیند برآورد مدل رگرسیون در گام هشتم متوقف شد که نتایج آن در جدول ۱۲ گزارش شده است. بر اساس نتایج به دست آمده ضریب هم‌بستگی چندگانه ۰/۹۰۱، ضریب تعیین ۸۱/۱ و ضریب تعیین تعدیل شده ۸۰/۷ درصد می باشد، مقدار F به دست آمده حاکی از نکویی برازش مدل می‌باشد (F=۱۶۸/۹۷۱)، بنابراین می‌توان گفت ۸۰/۷ درصد از تغییرات متغیر وابسته توانمندی شغلی را متغیرهای وارد شده در مدل تبیین می‌نمایند. با توجه به سطح معنی‌داری t و ضرایب متغیرها می‌توان گفت متغیرهای ویژگی‌های روانشناختی، وضعیت اقتصادی، عوامل آموزشی، حمایت شغلی دارای اثر منفی خانواده، سطح تحصیلات، نوع فعالیت اقتصادی و موقعیت اجتماعی دارای اثر مثبت معنی‌دار بر متغیر وابسته توانمندی شغلی زنان روستایی می‌باشند و متغیر موانع منفی و معنی‌دار بر متغیر وابسته توانمندی شغلی زنان روستایی می‌باشد. ضرایب متغیرهای موانع شغلی (ß=-۰/۵۳۵)، ویژگی‌های روانشناختی (ß=۱/۰۵۲)، وضعیت اقتصادی (ß =۱/۷۰۴)، عوامل آموزشی (ß=۱/۴۱۶)، حمایت خانواده (ß=۰/۷۷۹)، سطح تحصیلات (ß=۱/۰۶۰) و نوع فعالیت اقتصادی (ß=۰/۵۰۹) در سطح خطای کم‌تر از ۰/۰۱ و اطمینان ۰/۹۹ معنی‌دار شده است و متغیر موقعیت اجتماعی (ß=۰/۳۶۸) در سطح خطای کم‌تر از ۰/۰۵ و اطمینان ۰/۹۵ معنی‌دار شد. با توجه به ضرایب استاندارد شده متغیرها، می‌توان گفت متغیر موانع شغلی با ضریب (۰/۳۴۳) نسبت به سایر متغیرها بیش‌ترین سهم و نقش را در تبیین متغیر وابسته توانمندی شغلی داشته است. یعنی به ازای یک واحد تغییر در انحراف استاندارد متغیر موانع شغلی به اندازه ۰/۳۴۳ واحد تغییر در انحراف استاندارد متغیر وابسته توانمندی شغلی ایجاد می‌شود (جدول ۱۲).

[Downloaded from jea.sanru.ac.ir on 2024-03-29]

[DOI: 10.18869/acadpub.jea.2.4.21]

جدول ۱۲- ضرایب تعیین متغیرهای تأثیرگذار بر متغیر وابسته در رگرسیون چندگانه به روش گام‌به‌گام

گام	متغیر	B	S.E	Beta	t	Sig
۱	موانع شغلی	-۰/۵۳۵	۰/۰۸۰	-۰/۳۴۳	-۶/۶۶۶	۰/۰۰۰
۲	ویژگی‌های روانشناختی	۱/۰۵۲	۰/۱۳۷	۰/۳۳۳	۷/۶۶۱	۰/۰۰۰
۳	وضعیت اقتصادی	۱/۷۰۴	۰/۲۲۲	۰/۲۷۸	۷/۶۸۵	۰/۰۰۰
۴	عوامل آموزشی	۱/۴۱۶	۰/۱۹۶	۰/۲۴۷	۷/۲۲۹	۰/۰۰۰
۵	حمایت خانواده	۰/۷۷۹	۰/۲۳۵	۰/۱۳۱	۳/۳۱۰	۰/۰۰۱
۶	سطح تحصیلات	۱/۰۶۰	۰/۳۴۰	۰/۱۰۱	۳/۱۲۱	۰/۰۰۲
۷	نوع فعالیت اقتصادی	۰/۵۰۹	۰/۱۷۰	۰/۰۸۵	۳/۰۰۲	۰/۰۰۳
۸	موقعیت اجتماعی	۰/۳۶۸	۰/۱۴۶	۰/۰۸۵	۲/۵۳۰	۰/۰۱۲
	عدد ثابت	۹۴/۰۵۶	۹/۵۹۶	-	۹/۸۰۲	۰/۰۰۰

F= 168/971 Sig = 0/000 R = 0/901 R^2 = 0/811 adjR^2 = 0/807

سطوح معنی‌داری **: ۰/۰۱≥ sig و *: ۰/۰۵ ≥ sig

با توجه به آنچه گفته شد معادله خطی رگرسیون حاصل از این تحلیل به صورت رابطه (۳) است:

$$\acute{y}=a + b_1x_1 + b_2 x_2 + \ldots\ldots + b_nx_n$$

$$\acute{y}=۹۴/-۰۵۶۰/۵۳۵x_1۱+/۰۵۲x_2 +۱/۷۰۴x_3۱+/۴۱۶x_4+۰/۷۷۹X_5+ ۱/۰۶۰X_6 +۰/۵۰۹x_7 +۰/۳۶۸x_8 \quad (۳)$$

بررسی ضریب هم‌بستگی پیرسون بین دو متغیر سن و توانمندی شغلی نشان داد که بین دو متغیر مذکور رابطه‌ی منفی با اثر ضعیف وجود دارد. این نتیجه با یافته علیایی و دهقان نیستانکی (۱۷) هم‌سو بوده و با نتیجه مطالعه قدیری معصوم و همکاران (۱۹) مخالف می‌باشد که می‌توان آن را اینگونه تفسیر کرد با افزایش سن زنان روستایی به دلیل کهولت و ناتوانی‌های جسمی، از توانمندی شغلی و فعالیت‌های عملی آنها کاسته می‌شود.

هم‌چنین بررسی نتیجه ضریب هم‌بستگی کروسکال والیس بین سطح تحصیلات و توانمندی شغلی نشان داد بین توانمندی شغلی زنان روستایی از نظر سطح تحصیلات تفاوت معنی‌داری وجود دارد یعنی زنان روستایی با سطح تحصیلات بالاتر از توانمندی شغلی بالاتری برخوردار بودند. این نتیجه با یافته پژوهش کتابی و همکاران (۱۲) و جعفری، برگرفته از قلی‌پور و رحیمیان (۸) هم‌سو بوده و با یافته‌های قدیری معصوم و همکاران (۱۹)مطابقتندارد، که می‌توان آنرا این گونه تفسیر کرد که افزایش سطح تحصیلات موجب افزایش اطلاعات و دانش تخصصی، بهبود روابط اجتماعی و مهارت‌های ارتباطی و خلاقیت و حل مسئله و هم‌چنین امکان اشتغال در مشاغل بالاتر و دستیابی به درآمد بیش‌تر برای زنان شده است.

بررسی نتایج حاصل از آزمون همبستگی کروسکال والیس نشان داد بین توانمندی شغلی زنان روستایی از نظر نوع فعالیت اقتصادی تفاوت معنی‌داری وجود دارد. هم‌چنین نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد بین دو متغیر مذکور رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد.

بررسی ضریب همبستگی پیرسون بین دو متغیر شرایط فرهنگی و توانمندی شغلی رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. این یافته با نتیجه مطالعه قلی‌پور و رحیمیان (۸) هم‌سو می‌باشد.

بررسی ضریب هم‌بستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون نشان داد بین دو متغیر ویژگی‌های روانشناختی و توانمندی شغلی رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد. که این نتیجه با یافته مطالعه عنابستانی و همکاران(۱) هم‌سو می‌باشد.

بررسی ضریب هم‌بستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون نشان داد بین دو متغیر موقعیت اجتماعی و توانمندی شغلی رابطه مثبت و معنی‌داری برقرار است. این یافته با نتیجه پژوهش کلانتری و همکاران (۱۱) هم‌سو می‌باشد.

بررسی ضریب هم‌بستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون نشان داد بین متغیرهای وضعیت اقتصادی و توانمندی شغلی رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. این نتیجه با یافته پژوهش ارجلو (۲) که معتقد است افزایش نیاز مالی زنان روستایی موجب افزایش توانمندی‌های آنان شده است مخالف می‌باشد. می‌توان آنرا این گونه تفسیر کرد بهبود وضعیت اقتصادی زنان موجب افزایش انگیزه آنان برای تلاش بیش‌تر و توانمندی شغلی آنان شده است.

بررسی ضریب هم‌بستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون نیز نشان داد بین دو متغیر حمایت خانواده و توانمندی شغلی رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد که با یافته پژوهش کلانتری و همکاران (۱۱) و سروش‌مهر و همکاران (۲۰) هم‌سو است.

بررسی ضریب هم‌بستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون نشان داد بین متغیرهای عوامل آموزشی و توانمندی شغلی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. این

[Downloaded from jea.sanru.ac.ir on 2024-03-29]

[DOI: 10.18869/acadpub.jea.2.4.21]

نتیجه با نتایج مطالعات ولیان (۲۴)، چرم‌چیان و علی‌بیگی (۵) و دانیدا (۶) هم‌سو می‌باشد.

با توجه به نتایج حاصل از آزمون هم‌بستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون می‌توان گفت بین دو متغیر موانع شغلی و توانمندی شغلی زنان روستایی رابطه منفی و معنی‌داری وجود دارد. این یافته با نتایج مطالعه قلفی (۷) هم‌سو می‌باشد.

با توجه به یافته‌ها و مباحث صورت گرفته می‌توان پیشنهادهای زیر را مطرح کرد:

- بهبود وضعیت اقتصادی زنان روستایی از طریق کارآفرینی و راه‌اندازی کارگاه‌های کوچک با استفاده از پرداخت تسهیلات کم بهره با شرایط آسان‌تر به زنان شاغل روستایی.
- برگزاری دوره‌های آموزشی در زمان و مکان مناسب جهت فراگیری مهارت‌های کاربردی جهت بهبود توانمندی شغلی زنان روستایی.
- مشارکت دادن زنان در مدیریت روستا.
- مشارکت دادن بیش‌تر زنان روستایی در پروژه‌هایی که آنان به نحوی در آن ذینفع باشند جهت ارتقای فرهنگ روستا نسبت به اشتغال و توانایی زنان.
- توسعه اشتغال خانگی در زمینه‌های مختلف جهت تشویق زنان خانه‌دار به فعالیت اقتصادی.
- کمک به ارتقای سطح سواد و تشویق زنان روستایی به ادامه تحصیل از طریق فراهم ساختن شرایط لازم جهت جذب نیروی کار تحصیل کرده در روستاها.

منابع

1. Anabestani, A., J. Javan and S. Ahmadzadeh. 2012. Investigating the Relationship between Personal Characteristics of Women and Their Cooperation in the Rural Development Process (Case Study: Darzab Village of Mashhad Province), Urban and Regional Research and Studies, 3: 61-78 (In Persian).
2. Arjlu, S. 2005. Evaluating the Awareness of Rural Women of Their Rights, Factors Influencing it, and the influence of such awareness on their cooperation in decision makingin Isfahan county" MA thesis, agricultural faculty, Isfahan, Iran, 296 pp (In Persian).
3. Cattaneo, L.B. and A.R. Chapman. 2010. The Process of Empowerment: A Model for use in Research and Practice. The American Psychologist, 65: 646-659.
4. Chant, S. 2003. Female Husehold Headship and the Feminization of Poverty: Facts, Fiction and Forward Strategies, Gender Institute, London School of Economics.9: 1-65.
5. CharmchianLangroodi, M. and A. Alibeigi. 2013. Investigating the Factors Influential in Psychological Enabling of Rural Women. Scientific-Research Quarterly Periodical of Women and Society, 4: 165-192 (In Persian).
6. Danida. 2004. Farmer Empowerment: Experiences, Lessons Learned and Ways Forward. Danish Institute of International Studies. [On line] Available on: http://www.neuchatelinitiative.net/english/FarmerEmpowerment experiences lessons learned and waysf.DOC.
7. Gholfi, M. 1999. Enabling women in the rural development process, quarterly periodical of housing, 87: 38-47 (In Persian).
8. Gholipoor, A. and A. Rahimian. 2009. The relationship between economic, cultural and educational factors and enabling householder women. Scientific- research quarterly periodical of social welfare, 11: 29-62 (In Persian).
9. Gorma, M. 2006. Gender relations and livelihood strategies, CABI publish in. http://www.neuchatelinitiative.net/english/Farmer Empowerment experiences lessons learned and waysf.DOC
10. Hoque, M. and Y. Itohara. 2008. "Participation and decision making role of rural women in economic activities: A comparative study for members and non-members of the micro-credit organizations in Bangladesh". Journal of Social Sciences, 4: 229-236.
11. Kalantari, Kh., H. Shabanali Fami and H. Shoroshmehr. 2010. Investigation of factors facilitating and impeding economicempowerment ofrural women. Journal of Rural Development, 1: 107-124 (In Persian).
12. Ketabi, M., B. Yazdkhasti and Z. Farokhi Rastabi. 2003. Enabling Women to Cooperate in Development, the Quarterly Periodical of Women Cooperation in Politics and Development (women research). Year, 3: 5-30 (In Persian).
13. Michigan University. 2001. Career and Employability Skills Content Standards Overview. http://michiganteacher.net/
14. Mirkamali, M. 1993. Evaluating the Vocational Capabilities of University Graduates, Research Projects, Research Institution, and Planning in Higher Education, Tehran, Iran, 4: 13-38 (In Persian).
15. Moosavi Matloob, S. and A. Alibeigi. 2014. The Importance of Enabling Rural Women in the Stable Livelihood of Rural Households. A Collection of the Articles of National Conference about the Stable Development Perspective in the Sixth Program of Country's Development, 4february, 644-655 (In Persian).

[Downloaded from jea.sanru.ac.ir on 2024-03-29]

[DOI: 10.18869/acadpub.jea.2.4.21]

16. MoosaviMatloob, S. and F. Rostami. 2014. Investigating the Level of Women Cooperation in Economic Decision Making of Rural Households (Case Study: Hamadan County). A Collection of the Articles of National Conference about the Stable Development Perspective in the Sixth Program of Country's Development, 4february:656-691 (In Persian).
17. Olyaie, M. and M. DehqanNistanki. 2012. Investigating the Economic Capabilities of Rug Makers of TakabAfshar and their role in Rural Development: a Case Study of the Villages of Takab County (West Azerbaijan Province), The Journal of Social Development Studies of Iran, 5: 67-81 (In Persian).
18. Overtoom, C. 2000. Employablity Skills: An VpDate, Center on Education and Training for Employment. ERIC Digest no. 220 pp.
19. QadiriMaasum, M., J. Einali, F. Souri and M. Cheraghi. 2014. The Role of Women's Capability in the Economic Development of Rural Areas (Case Study: the Koonanni District of Koohdash County), The Journal of Rural Research and Planning, 3: 17-28 (In Persian).
20. Sorushmehr, H., H. Rafiei, Kh. Kalantari and H. Sha'banali. 2009. Investigating the Social-Economic Station of Rural Women and the Factors Influencing the Improvement of This StatiZon (Case Study of Hamadan Province), Quarterly Periodical of Rural Research, 1: 143-169 (In Persian).
21. Statistical center of Iran. 2011. The results of public census of population and housing of the Country. Tehran: the statistics center of Iran (In Persian).
22. The Presidency Office of Women Affairs and the Infant Fund of United Nations Organization (UNICEF). 1997. The Role of Women in Development. Tehran: Publications of Intellectuals and Women Studies (In Persian).
23. Ugbomeh, G. 2001. Empowering Women in Agricultural Education-for Sustainable Rural. Development, Community Development Journal, 36: 290-300.
24. Valian, S. 2015. Investigating the Influence of Skill Training on the Economic Enabling of Families Supported by Relief Foundation of Ilam County in job Creation. MA Thesis, Islamic Azad University. Ilam. Iran. 285 pp (In Persian).

[Downloaded from jea.sanru.ac.ir on 2024-03-29]

[DOI: 10.18869/acadpub.jea.2.4.21]

Factors in Fluencing the Occupational Capability of Rural Women (Case Study: Ilam County)

Tayyebeh Seideh[1], Roya Eshraqi Samani[2] and Alireza Poursaied[3]

1 and 3- Graduate Student and Associate Professor, Islamic Azad University of Ilam
2- Assistant Professor, Agricultural Economics, Islamic Azad University of Ilam,
(Corresponding author: r_eshraghi_s@yahoo.com)
Received: January 31, 2016 Accepted: May 16, 2016

Abstract

The present research investigates factors influencing rural women's occupational capability in Ilam County. The statistical population of this study includes employed rural women in Ilam county (N= 1088). Through Cochran formula 323 people were selected as the sample. Sampling was carried out through stratified random sampling. Content and face validity of the questionnaire was determined through experts judgment and its reliability was calculated through Cronbach alpha coefficient (α= 91.3). Data analysis was carried out through descriptive and inferential statistics using SSPS. Correlation and regression analysis were run through stepwise method. Results of regression analysis indicated that variables including occupational barriers, psychological characteristics, economic status, educational factors, family support, educational, type economical activities type, and social status influenced occupational capability of rural women in Ilam County and can predict 80.7 percent of changes in the dependent variable. Among the variables of the model, the variable of occupational barriers had the highest share in predicting the occupational capability as the independent variable.

Keywords: Ilam County, Occupational Capability, Occupational Barriers, Rural Development, Rural Women

[Downloaded from jea.sanru.ac.ir on 2024-03-29]

[DOI: 10.18869/acadpub.jea.2.4.21]